

Motion till riksdagen 2021/22:3775

av **Jessika Roswall m.fl. (M)**

Sverige och EU:s roll i världen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka EU som utrikespolitisk aktör och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera EU:s östliga partnerskap och grannskapspolitik och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det nordisk-baltiska samarbetet bör fördjupas och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för ett starkt försvarssamarbete mellan EU och Storbritannien och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att stärka EU:s förmåga att på den globala nivån stå upp för frihandel, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att EU fortsätter prioritera internationell handel och höga krav på internationella standarder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU bör fördjupa sitt samarbete med USA och detsamma med andra internationella aktörer och organisationer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att medlemsstaterna upprättar gemensam beredskap av särskilt kritiska importprodukter och utvecklar samarbeten som den europeiska råvarualliansen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att EU-kommissionen kontinuerligt analyserar potentiella sårbarheter i viktiga värdekedjor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en framtida försörjningsberedskap bör vila på tre ben – ökad beredskapslagring, ökat samarbete med näringslivet samt ett fungerande EU-samarbete och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att EU:s sanktionsverktyg används riktat och strategiskt samt att sanktionsregimen för mänskliga rättigheter utvidgas till att omfatta korruption, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att den europeiska utrikestjänsten stärks och ges bättre förutsättningar att stärka EU:s utrikes- och säkerhetspolitik, framför allt i frågor om Kina, Ryssland och internationell norm- och standardsättning, och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att utrikestjänsten ges mandat och resurser att arbeta med strategisk kommunikation i förhållande till Ryssland och Kina, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör sträva efter att posten som EU:s höga representant för utrikesfrågor och säkerhetspolitik innehas av en person med tillräcklig kompetens, erfarenhet, ledningsförmåga och diplomatisk tyngd för att på ett trovärdigt sätt kunna representera unionen i internationella sammanhang, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att fler kvalificerade svenskar får plats i EU:s institutioner, inklusive den europeiska utrikestjänsten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en starkare europeisk digital inre marknad och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att EU:s handelspolitik är ambitiös och världsledande och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den nya rättsstatsmekanismen bör förstärkas och breddas för att effektivare kunna användas mot korruption och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att rättsstatsprincipen respekteras både i EU och i omvärlden och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka EU:s arbete med att bekämpa den organiserade brottsligheten och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för Europol inrätta en operativ europeisk polisstyrka för att stävja gränsöverskridande brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för Europol inrätta ett center för att motverka gränsöverskridande egendomsbrott och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU:s lagstiftning mot terrorism implementeras i hela EU och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU:s arbete med att bekämpa terrorism bör stärkas och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppföljning inom EU-samarbetet efter utbildning i informations- och cybersäkerhet och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkning av EU:s cyberförsvar och tillkännager detta för regeringen.

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska vara en drivande kraft i EU-kretsen för ett europeiskt engagemang på västra Balkan med ett tydligt reform- och medlemskapsperspektiv och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett välfungerande EU är avgörande för Sveriges säkerhet och välbefinnande. Tack vare EU-medlemskapet kan Sverige påverka omvärlden och främja landets intressen i Europa och globalt på ett sätt som annars inte hade varit möjligt. Det är därför Moderaterna menar att EU är Sveriges viktigaste utrikespolitiska plattform. Denna motion handlar dock framförallt om EU som utrikespolitisk aktör. För en mer omfattande beskrivning av Moderaternas EU-politik på andra områden hänvisas därför framför allt till de moderata motionerna En utrikespolitik utifrån svenska intressen, Klimatpolitik för hoppfulla, Handel utvecklar världen och En målstyrd och långsiktigt hållbar migrationspolitik.

EU som utrikespolitisk aktör

I en orolig omvärld som blir alltmer sammankopplad och sammansatt samt präglas av ökad stormaktsrivalitet behöver EU oftare tala med en röst. I frågor rörande Kina, handel och internationella standarder och normer är EU en helt central aktör för Sverige. Det är bara genom Europasamarbetet – och det gäller även de största medlemsstaterna – som vi på allvar kan göra skillnad och hävda våra gemensamma intressen. Då kan vi påverka omvärlden, istället för att bara påverkas av den.

Det europeiska samarbetet fungerar långt ifrån alltid perfekt, vilket inte minst hanteringen av covidpandemin varit ett tydligt exempel på. Samtidigt bör frågan ställas hur läget i Sverige och Europa hade sett ut om vi inte hade haft EU. Det är särskilt i tider av gränsöverskridande kriser behovet av en sådan plattform är som allra störst – en plattform för dialog, koordinering och gemensamma lösningar.

Europasamarbetet är avgörande för fred, frihet och välbefinnande i vår del av världen. Men EU är också Sveriges viktigaste utrikespolitiska plattform. För att dra större nytta av detta instrument krävs det dock att Sverige mer aktivt och framåtutläst försöker påverka EU:s ställningstaganden. På EU-nivån är det ofta den som vågar gå före, lansera idéer och ställa krav som får inflytande.

Europasamarbetet ska ha styrkan att kunna fatta beslut i enlighet med sina medlemmars intressen och värderingar, inte tvingas att göra det utifrån andras. Därför behöver EU med ett mer strategiskt förhållningssätt använda både sin mjuka och sin hårda makt – bli en geopolitisk aktör att räkna med globalt.

Moderaternas syn på EU liknar vår syn på statens uppgifter. EU ska definitivt inte göra allt, men det EU ska göra ska göras verkningsfullt och riktas mot att lösa gemensamma europeiska problem.

Konferensen om Europas framtid kommer att bli viktig. Den syftar till att diskutera de utmaningar som Europa står inför. Sverige bör ta en aktiv roll i de diskussionerna och inte passivt stå utanför. Fokus bör vara på samhällsproblem och sakpolitik, inte institutionella frågor, och den bör heller inte leda till fördragsförändringar.

EU bör fokusera på frågor där det inte är realistiskt att medlemsstaterna agerar enskilt eller ta vid när andra internationella samarbeten kommer till korta. Det handlar inte om att Sverige överför nationell suveränitet eller makt till EU utan snarare att vi tillsammans med de andra 26 medlemmarna stärker vår förmåga att hävda oss i en global värld som påverkar vår del av världen alltmer.

Den gemensamma utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiken är fortfarande under uppbyggnad. Sverige måste ta den möjlighet som finns att påverka dess inriktning och ramverk. Men för att göra det måste Sverige företrädas av en regering som, till skillnad från nuvarande socialdemokratiska regering, vet vad den vill med EU och förstår vilka stora möjligheter vårt medlemskap faktiskt ger.

EU:s grannskapspolitik och det östliga partnerskapet, vilket tillkom på svenskt initiativ under den tidigare borgerliga regeringen, ska fortsatt vara centrala svenska prioriteringar i EU-politiken. De främjar demokrati, grundläggande friheter och rättsstatsprincipen i närområdet. Målet är att skapa välbefinnande och säkerhet, men också att förhindra irreguljär migration samt bekämpa människosmuggling och terrorism.

Sveriges inflytande i EU

En viktig grund för Sveriges möjligheter att påverka EU:s utveckling och ställningstaganden tar sin utgångspunkt i vår förmåga att forma koalitioner med likasinnade länder. Den nordisk-baltiska kretsen utgör här en viktig grund för ett samarbete som bör intensifieras. Det handlar inte minst om att stärka vår gemensamma förmåga att adressera frågor av värde för regionen, såsom utvecklingen i Arktis, Östersjön och i det östliga närområdet.

Sverige ska vara pådrivande för att det nordisk-baltiska samarbetet fördjupas, dels vad gäller gemensamma initiativ i EU, dels i andra internationella och multilaterala sammanhang.

Samarbetet ska präglas av flexibilitet vad gäller möjligheten att bredda den nordisk-baltiska koalitionen i olika frågor och sammanhang, till exempel med Nederländerna, Tyskland och Österrike. En ambition bör även vara att verka för ett starkt samarbete med Storbritannien. Därtill är Storbritannien i kraft av ledare av Joint Expeditionary Force (JEF) och Natos stridsgrupp i Estland den viktigaste europeiska försvarsaktören i Östersjöregionen av länderna utanför den omedelbara regionen. De nordisk-baltiska länderna bör alltid utgöra en stark röst för transatlantiskt samarbete i Europa.

Ett mer geopolitiskt EU

Omvärldsutvecklingen det senaste decenniet och covidpandemin har tydliggjort behovet av att förbättra Europas motståndskraft och minska sårbarheter. Det är mot den bakgrunden EU-kommissionen numera uttryckligen strävar efter att vara ”en geopolitisk kommission”. Mot samma bakgrund står nu arbetet med att stärka Europas ”strategiska autonomi” högt på EU:s dagordning. Begreppet strategisk autonomi har sitt ursprung i fördjupningsprocessen av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken, men har nu breddats till allt fler politikområden såsom handel, digitalisering, klimat, energi och ekonomi. Med anledning av denna breddning är numera ”öppen strategisk autonomi” det etablerade begreppet.

Hur EU ska utveckla denna öppna strategiska autonomi är emellertid inte tydligt definierat och det är i allra högsta grad en levande diskussion, som kommer att staka ut riktningen för många av EU:s mest centrala politikområden. Hittills har Sverige valt att ställa sig vid sidlinjen och försökt distansera sig från den diskussionen. Om Sverige ska ha inflytande och göra något avtryck i den här viktiga diskussionen måste vi inta en mer offensiv och konstruktiv ansats.

I grund och botten handlar denna autonomi om förmågan att självständigt kunna fatta beslut och att stå upp för sina intressen och värderingar, tillsammans med andra internationella aktörer och organisationer när det är möjligt, men inte naivt förlita sig på att den vägen alltid är framkomlig.

EU:s autonomi stärks inte av isolering eller protektionism, utan multilaterala principer och frihandel måste fortsatt utgöra EU:s kompass. Om EU vänder sig inåt och försöker göra sig oberoende av sin omvärld betyder det samtidigt att omvärlden blir mindre beroende av oss och våra möjligheter att påverka den urholkas.

EU bör snarare axla en större roll som försvarare av regelbaserat internationellt samarbete, inte minst då den ordningen utmanas av aktörer som försöker förbigå eller manipulera den i syfte att maximera sin auktoritära politik. Fungerande multilaterala samarbetsstrukturer ligger i EU:s egenintresse då unionens förmåga att påverka på den globala nivån till stor del är avhängig dem. I den här kontexten är det viktigt att EU fortsätter prioritera internationell handel och samtidigt ställer höga krav på internationella standarder. Partnerskapet med USA är fundamentalt för Europas autonomi. Det måste emellertid värnas och fördjupas genom ett större europeiskt ansvarstagande.

Covidpandemin har avslöjat Europas importberoende vad gäller bland annat medicinsk skyddsutrustning. Det finns även potentiellt liknande sårbarheter när det kommer till morgondagens vitala produkter som batterier, halvledare och vätgas. I första hand bör vi luta oss mot globala handelskedjor, och vid absolut behov bör EU-intern produktion prioriteras. Men allt ska absolut inte produceras i EU. Det är varken önskvärt eller realistiskt. Men EU-länderna bör upprätta viss gemensam beredskap mot bakgrund av de bristsituationer som uppstod under pandemin. De bör även gemensamt kontinuerligt analysera behovet av att göra detsamma för att minska sårbarheter vid andra potentiella kriser och bristsituationer. Den framtida försörjningsberedskapen behöver vila på tre ben: ökad beredskapslagring, ökat samarbete med näringslivet samt ett fungerande EU-samarbete.

Arbetet med att stärka Europas öppna strategiska autonomi bör utgå från och bygga vidare på Europasamarbetets styrkor samt dess breda verktygslåda, som är unik i sitt slag, och oftare våga använda den – strategiskt och samstämmt mellan dess olika delar.

Ett exempel i EU:s verktygslåda är gemensamma sanktioner, där individuella sanktioner generellt är att föredra framför geografiska sanktioner, eftersom dessa inte slår mot den civila befolkningen. EU har i dag tematiska sanktioner mot kemiska vapen, cyberattacker, människorättsbrott och terrorism. Sanktioner mot människorättsbrott (så kallade Magnitskijsanktioner) bör utvidgas till att omfatta även korruption, för att komma åt korrupta personer som upprätthåller förtryckande regimer. Sanktioner bör dock ses som ett instrument av många och användas strategiskt där det kan få genomslag och, där det är möjligt, gemensamt med allierade.

För att stärka Europas autonomi behövs således inga fördragsändringar – tvärtom. I grund och botten är det inte någon avsaknad av kapaciteter som har hindrat EU från att agera autonomt i olika lägen. Det är den politiska viljan att formulera en gemensam

geopolitisk vision som har saknats. När den viljan nu har stärkts runtom i Europa bör Sverige ta chansen att påverka dess inriktning.

Stärk den europeiska utrikestjänsten

Den europeiska utrikestjänsten (EEAS) har fortfarande inte den tyngd i den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken som den borde och skulle kunna ha, framför allt i förhållande till Kina och Ryssland och avseende globala normer och standarder.

Utrikestjänsten blir dock inte starkare och bättre än vad medlemsstaterna tillåter den att bli. Den behöver därför stärkas och få mandat att arbeta med strategisk kommunikation.

Utrikestjänsten leds av EU:s höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik. Sverige bör tydligt sträva efter att den posten innehas av en person med tillräcklig kompetens, erfarenhet, ledningsförmåga och diplomatisk tyngd för att på ett trovärdigt sätt kunna representera unionen i internationella sammanhang. Detta är inte minst viktigt för att stärka trovärdigheten i EU:s utrikes- och säkerhetspolitik i omvärlden, men även internt i EU.

I många fall borde EU kunna stå för konsulärt stöd och beskickningar i mindre prioriterade länder, vilket kan och bör innebära att den svenska utrikesförvaltningen kan koncentreras till de länder som prioriteras utifrån svenska säkerhetsintressen och svensk handel. Fler svenskar än hittills bör ges möjlighet att arbeta i, bidra till och utforma utrikestjänsten.

En ambitiös frihandelsagenda

Den inre marknaden är EU:s största tillgång och central för Europas konkurrenskraft. Ju bättre den inre marknaden fungerar, desto starkare blir vi globalt. Kvarvarande hinder bör rivas, särskilt vad gäller tjänster och digitala produkter, och existerande regler bör fullt implementeras för att underlätta handeln inom EU. Genom att stärka den digitala inre marknaden stärker vi vår konkurrenskraft ytterligare.

Den regelstyrda internationella handeln är avgörande för jobb och tillväxt i Sverige, Europa och omvärlden. Sverige och Europa bör leda utvecklingen för en frihandelsvänlig värld med öppna marknader, särskilt i tider när frihandeln världen över utmanas av protektionistiska krafter.

Handel är ett av EU:s mest effektiva och kraftfulla verktyg för att påverka omvärlden. Det faktum att EU är världens största exportör och importör av varor och tjänster bör användas mer strategiskt och aktivt för att främja medlemmarnas intressen internationellt till exempel vad gäller klimat och migration.

EU ska fortsätta att vara ett föredöme globalt genom att ingå ambitiösa frihandelsavtal med länder från världens alla delar. Nya frihandelsavtal är även ett viktigt sätt att diversifiera handelskedjorna, och därmed stärka EU:s motståndskraft i att undvika framtida kriser.

Sverige bör verka för att EU förhandlar fram ett grönt frihandelsavtal som blir så omfattande som möjligt. Ambitionen bör vara att helt ta bort tullar, kvoter och andra handelshinder för klimat- och miljövänliga varor, tjänster och teknologier. Genom att införa nolltullar på teknologier och idéer som bidrar till en mer hållbar utveckling skulle vi kunna sprida de bästa lösningar som vi och andra har utvecklat över världen på ett

enklare och billigare sätt. Samtidigt som vi snabbare skulle kunna utveckla våra egna idéer med hjälp av andra.

Stå upp för rättsstatsprincipen

Moderaterna var pådrivande för att det nu har kommit på plats en så kallad rättsstatsmekanism, som gör det möjligt att hålla inne utbetalningar från EU:s budget ifall en medlemsstat väljer att åsidosätta rättsstatsprincipen. Att rättsstatsprincipen respekteras i hela EU är centralt för att samarbetet ska fungera och för att invånarnas rättigheter ska garanteras. Den nya rättsstatsmekanismen bör emellertid förstärkas och dess användningsområde bör breddas så att korruption tydligare kan ligga till grund för indraget EU-stöd. Svenska skattepengar ska inte tillåtas försvinna i korruption och om så är fallet måste det rimligtvis få tydliga konsekvenser.

Korrelationen mellan EU:s externa ekonomiska bistånd och demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen är dock svag. Den största delen av EU:s bistånd går till icke-demokratiska regimer. EU:s nya instrument för grannskapspolitik, utvecklings-samarbete och internationellt samarbete (Global Europe) ger emellertid nya möjligheter att stärka kopplingen mellan demokratiska principer och EU-finansiering. En sådan starkare koppling överensstämmer bättre med EU:s principer och värderingar. Därtill bör EU sträva efter att styra en större andel av biståndet till icke-statliga mottagare – i stället för till auktoritära regeringar – så att det bättre når vanliga människor och ökar sannolikheten för positiv förändring på sikt. Vi bör också bygga vidare på kravställande inom EU:s biståndspolitik. En naturlig följd av en sådan politik är att EU också bör stoppa delar av utvecklingsbiståndet om mottagarländer agerar på ett sätt som står i strid med unionens intressen.

Bekämpa den internationella brottsligheten

Den organiserade brottsligheten är ett allt större problem i Europa. Brottsligheten har blivit mer sammankopplad, internationell och digital. Det handlar bland annat om trafficking, smuggling av migranter, vapensmuggling, cyberbrottslighet, olaglig narkotikahandel, ekobrott och penningtvätt.

De enskilda länderna får allt svårare att på egen hand bekämpa den grova, organiserade internationella brottsligheten. EU-myndigheterna Europol och Eurojust bör förstärkas och informationsutbyte mellan nationella polismyndigheter och EU:s informationssystem förbättras. Den så kallade säkerhetsunionen ger en bra ram för hur EU:s arbete på det här området kan utvecklas och bör vara en prioriterad fråga i Europasamarbetet.

Polissamarbetet inom EU måste förstärkas genom ett djupare samarbete mellan svensk och europeisk polis, med en operativ polisstyrka på europeisk nivå inom ramen för Europol. All operativ verksamhet ska ske under befäl av polismyndigheten i den aktuella medlemsstaten.

Kraftfullare åtgärder mot terrorism

Det främsta ansvaret för att bekämpa brottslighet och garantera säkerheten ligger hos medlemsländerna, men de senaste årens terroristattacker har visat att säkerheten även är

ett gemensamt ansvar. EU ska med beslutsamhet fortsätta sina gemensamma insatser och i klartext fördöma all form av terrorism.

EU har de senaste åren tagit viktiga steg i kampen mot terrorism, bland annat förbättrat informationsutbyte, förstärkta kontroller vid de yttre gränserna, förenklade procedurer för att ta bort terrorisminnehåll online, gemensamma definitioner för terroristbrott och stärkt samarbete med länder utanför EU.

Men eftersom EU-lagstiftningen på det här området oftast är i form av direktiv, som behöver införlivas i medlemsstaternas nationella lagstiftning, är implementering av besluten en utmanande uppgift. Sverige bör vara en tydlig röst för att fattade beslut faktiskt genomförs.

Sverige bör vidare vara pådrivande för att EU tar ytterligare nödvändiga steg: stärk Europols antiterrorcenter, gemensamma EU-regler för att stoppa utländsk finansiering av extrema trossamfund, spärrlista mot hatpredikanter som ska nekas inresa, fördjupat samarbete för att förhindra penningtvätt och terrorfinansiering. Sverige bör dessutom ansluta sig till den europeiska åklagarmyndigheten, som även ska arbeta mot terrorism.

EU:s agenda för terrorismbekämpning – med ledorden förutse, förhindra, skydda och reagera – är ett bra ramverk för det fortsatta arbetet med att förbättra terrorismbekämpningen.

Cybersäkerhet och utbildning

Behovet av europeisk samverkan är stort inom cyberområdet. Sverige som är ett ledande land inom digitalisering bör axla en större roll och vara pådrivande. Men så är inte fallet. I stället har EU drivit Sverige framför sig. Det var EU som krävde att Sverige, som sista medlemsland, skulle presentera en cybersäkerhetsstrategi. Den offentliga sektorns robusthet och myndigheternas förmåga att effektivt reagera på cyberattacker behöver nu förbättras. Moderaterna vill se tydligare satsningar på utbildning, kompetens och att innovationskraften stärks genom europeiska samarbeten.

EU bör stärka sitt arbete med att bekämpa desinformation och cyberattacker som syftar till att störa våra demokratiska processer och undergräva förtroendet för våra institutioner. Åtgärdsplanen mot desinformation ger bra vägledning i det arbetet. Det handlar om att stärka samarbetet för att upptäcka, förebygga och bekämpa angrepp och samtidigt stärka motståndskraften mot dessa hot. Det är av stor vikt att EU regelbundet ser över sitt arbete och vid behov uppdaterar åtgärdsplanen för att säkerställa en effektiv långsiktig strategi.

Utbildning är avgörande för att vi ska förstå växande och osynliga hot i vår omvärld. Risken för cyberattacker ökar och deras möjliga konsekvenser blir alltmer långtgående när centrala samhällsfunktioner digitaliseras i allt högre utsträckning. Det stora intresset i Sverige för cybersäkerhetsfrågor är en tillgång som bör tas tillvara. Utbildningar i cybersäkerhet som erbjuds i Sverige är attraktiva, men utbildningsplatserna fylls till stor del av utländska studenter vilka vid avslutade studier ofta vänder hemåt.

Om vi misslyckas med att utbilda fler som vill arbeta i Sverige efter studierna blir kompetensbristen svår att åtgärda, oavsett hur många utbildningsplatser det finns. I det sammanhanget är det viktigt att uppmuntra ansökningar till befintliga utbildningar inom cybersäkerhet på svenska universitet och högskolor samt följa upp utvärderingen av EU:s program för internationellt samarbete och utbyte inom utbildning, ungdom och idrott, Erasmus plus. Vidare bör EU:s samarbeten med tredjeländer främja kompetensförmåga och driva teknikutvecklingen framåt.

Cyberförsvar blir en allt viktigare del av det internationella samarbetet. Det handlar i första hand om samarbete med Finland, men även med övriga nordiska länder, baltstaterna, andra EU-länder och Nato. Vi moderater följer utvecklingen och uppmanar regeringen att tillgodose de krav som ställs på en kvalitativ utbildning vad gäller allt ifrån utrustning till personal.

En realistisk utvidgningspolitik

EU:s utvidgning i flera steg från sex till i dag 27 medlemsländer har varit avgörande för Europas fred, säkerhet och välbefinnande. De senaste utvidgningarna med tidigare kommunistiska länder i Central- och Östeuropa är kanske det tydligaste exemplet på hur EU tillsammans med Nato varit en drivkraft för positiv förändring.

Utvidgningsprocessen ska baseras på stränga villkor, och varje land ska utvärderas utifrån de konkreta resultat som uppnås. Anslutningsförhandlingar är med andra ord inget självändamål. Det centrala är vad medlemskapet innebär i praktiken och den reformprocess som sker på vägen dit. Dessa reformer, framför allt vad gäller demokrati och rättsstat, måste även komma medborgarna i kandidatlandet till del.

Här är det viktigt att EU använder sig av erfarenheter från tidigare utvidgningsprocesser. En lärdom är att kontrollen av att villkoren verkligen är uppfyllda måste skärpas.

Ansvar i utvidgningsprocessen är ömsesidigt mellan EU och kandidatlandet. EU ska upprätthålla ett trovärdigt utvidgningsperspektiv. Samtidigt är det upp till kandidatlandet att genom uthålliga reformer bevisa att EU:s ansträngningar – med bland annat ekonomiskt stöd – inte är förgäves.

I det södra grannskapet ställs avgörande frågor på sin spets kring EU:s förmåga att agera gemensamt liksom att verka för avspänning och konfliktlösning genom diplomatiska medel. Den europeiska Turkietpolitiken är i sammanhanget central. Ankara har genom sitt agerande under senare år fört landet allt längre bort från Europa. President Erdoğan's agerande i början av förra året, där migranter användes som ett påtryckningsmedel gentemot EU, tydliggör landets auktoritära riktning. EU:s förmåga att påverka Turkiet är i sammanhanget av stor vikt för att undvika en ny flyktingkris. Att EU upprätthåller kontroll över den yttre gränsen utgör en förutsättning för en hållbar europeisk migrationspolitik.

Turkiet lever inte längre upp till de förväntningar som EU har rätt att ha i en utvidgningsprocess, främst på grund av landets allvarliga tillbakagång gällande demokrati och rättsstat. Den kanske största svagheten i EU:s relation med Turkiet är att den baseras på vad som nu framstår som en allt mer orealistisk målsättning om att Turkiet en dag kan bli medlem i EU. På många sätt borde det vara bättre och mer resultatdrivande att förhandla om något som av båda parter upplevs vara ett realistiskt mål, vilket därmed skapar verkliga incitament till förändring. Ett associationsavtal, en utvidgad tullunion och ett mer långsiktigt samarbete om migration är ett bättre erbjudande än en oändlig kandidatstatus. Det innebär inte att EU vänder Turkiet ryggen; det är av stor vikt att dialog och samarbete fortsätter i frågor om exempelvis handel och migration. De båda parternas starka ekonomiska band ska fortsatt värnas. EU bör fortsätta stödja det civila samhället, människorättsförsvarare och journalister i Turkiet samt värna turkiska studenters tillträde till europeiska universitet. Sverige ska också vara en drivande kraft i EU-kretsen för ett europeiskt engagemang på västra Balkan med ett tydligt reform- och medlemskapsperspektiv – däri ligger Europas attraktionskraft och möjlighet att påverka.

Samtidigt är anslutningsförhandlingar inget mål i sig. Reformprocessen på vägen dit, särskilt vad gäller länders förmåga att leva upp till rättsstatens principer, är det centrala.

Jessika Roswall (M)

Hans Wallmark (M)

Hans Rothenberg (M)

Margareta Cederfelt (M)

Helena Storckenfeldt (M)

Boriana Åberg (M)